

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Херсонський інститут

Кафедра менеджменту та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Херсонського інституту

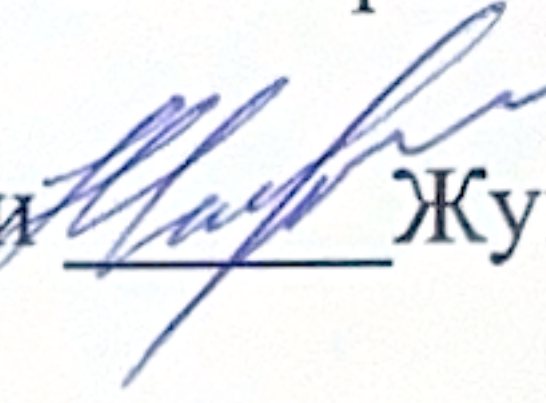
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Петричук С.І.
«29» серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту та економіки

Протокол №1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Жук І.І.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси підприємства

Спеціальність

073 Менеджмент

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Менеджмент

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Кришталь Галина Олександрівна, д.е.н., проф.

Викладач:

Кришталь Галина Олександрівна, д.е.н., проф.

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту та економіки
Протокол від 29.08.2024 №1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	<i>Фінанси підприємства</i>
Шифр і назва спеціальності	<i>073 Менеджмент</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 28 год.; Семінарські, практичні заняття: 28 год.; Самостійна робота: 64 год.
Терміни вивчення дисципліни	6 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Кришталь Галина Олександрівна
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	професор
Дисципліни, які викладає НПП	Фінанси, гроші та кредит; Облік і аудит; Мікроекономіка; Фінанси підприємств; Управління потенціалом організації.
Напрями наукових досліджень	Економіка, менеджмент
Посилення на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57223340559 https://scholar.google.com.ua/citations?user=YaDXlvsAAA&hl=uk https://orcid.org/0000-0002-7322-6727 https://www.webofscience.com/wos/author/record/GSD-5379-2022
Додаткові ресурси (за бажанням, за наявності)	
Контактна інформація викладача	
Е-mail:	Gkryshtal@maup.edu.ua
контактний тел.	+380978793904
Телефон кафедри (зовнішній, за наявності)	0967742453
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://ks.maup.com.ua/zagalna-informacija/kafedry/menedzhmentu-organizacij/sklad-kafedry

1. Коротка анотація до дисципліни.

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємства» буде корисна майбутнім висококваліфікованим фахівцям для набуття знань не тільки із теорії фінансів, закономірностей їх функціонування на мезо- макро- і мікрорівнях, а й оволодіння сучасними фінансовими технологіями та інструментами, здатності до опрацювання та прийняття відповідних рішень з питань розробки та реалізації довгострокової та поточної фінансової політики підприємства, у тому числі моніторингу поточного фінансового стану підприємства, діагностики фінансування підприємств, ефективності управління оборотним капіталом, визначення фінансових результатів підприємства та їх розподілу, оперативного та поточного фінансового планування.

Метою вивчення дисципліни є формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення сутності і функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування, організації фінансів підприємств;
- набуття навиків фінансових розрахунків;
- оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану, санації підприємств.

3. Формат курсу: очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Інтегральна компетентність:

ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК16. Здатність організовувати та проводити ділові зустрічі і переговори з партнерами та іншими суб'єктами економічної діяльності, підтримувати ділові контакти, використовуючи сучасні технічні засоби, засоби зв'язку та інформаційні технології.

Результати навчання:

РН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН7. Виявляти навички організаційного проектування.

РН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 56 годин аудиторної роботи; 64 годин – самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: обов'язкова.

7. Пререквізити: «Статистика», «Економіка підприємства», «Управління бізнесом», «Вступ до спеціальності «Менеджмент»» тощо.

8. Технічне й програмне забезпечення /
обладнання мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс дисципліни «Фінанси підприємства» складається з двох модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та практичної (семінарської) частин:

Змістовний модуль 1. «Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств» (лекційні теми 1-5, семінарські теми 1-4).

Змістовний модуль 2. «Сучасні аспекти функціонування фінансів підприємств» (лекційні теми 6-10, семінарські теми 5-7).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекційні та практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції з використанням технології кооперативного навчання (особистісного навчання та пошукової діяльності) завдяки використанню на заняттях психологічних тренінгів, різних видів ігор, вивчення проблемних ситуацій тощо.

Тобто використовувалась особистісна модель навчання. Вона включає:

Розвиваючу модель навчання – пошукова діяльність студентів.

Активізуюча модель навчання – активний діалог спілкування, розгляд проблемних ситуацій.

Формуюча модель – програмоване навчання, а саме залучення розумової діяльності.

Збагачувальна модель – використання засобів індивідуалізації навчальної діяльності студента.

Зокрема для студентів використовують ігри, практичні вправи, використання наочних прикладів, що стимулює навчання та робить його процес цікавим.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні семінарських та практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у групах та індивідуально з використанням технологій розвитку практичного мислення, що підвищує розумове навчання студентів. Під час практичних занять використовуються рольові ігри, дискусії, обговорення ситуацій, вирішення проблем, побудова стратегій розвитку, обґрунтування ситуацій із практики, виконання конструктивних проектів, зокрема підготовка курсового проекту по індивідуальній темі та об'єкту дослідження, використання ігор-розминок.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	5	5
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		79		68
Максимальна кількість балів:		147			
147:100=1,47. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,47 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студентів з курсу «Фінанси підприємства» передбачає застосування сучасних методів та новітнього інструментарію для проведення комплексного дослідження за обраною тематикою. Завдання для самостійної роботи сформовані з врахуванням різновекторного цілеспрямованого пошуку інформації, спонукають студентів до її систематизації, аналізу, узагальнень, вчать робити аргументовані висновки.

Самостійна робота студента полягає в написанні навчально-дослідних завдань (рефератів) за тематикою з наведеними питаннями, щодо розкриття основних теоретичних положень теми. В роботі студент повинен розкрити основні аспекти понятійного апарату, застосовуючи енциклопедії та словники, застосувати порівняльний аналіз з іншими практиками, різні методи оцінки та зробити відповідні висновки щодо застосування вивченого на практиці. Обов'язково студент повинен вказати на джерела літератури, якими користувався, по тексту зробити посилання та оформити у відповідності вимог до наукової продукції (ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»).

Виконана самостійна робота студента буде обговорюватись в аудиторії та оцінена за стобальною системою.

Критерії оцінювання:

- ✓ бути розкритою й актуалізувати окремі теоретичні і практичні аспекти – 1 бал;
- ✓ містити певні елементи новизни та наукову, навчальну й практичну спрямованість і значимість за досліджуванним напрямком – 3 бали;
- ✓ демонструвати достатню компетентність студента в розкритті питань, що досліджуються – 1 бал.

Обов'язковою умовою є презентація. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний модуль відбувається на практичних (семінарських) заняттях у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів, обговорення ситуацій, вирішення проблем, побудова стратегій розвитку, обґрунтування ситуацій із практики, виконання конструктивних проектів, зокрема підготовка курсового проекту по індивідуальній темі та об'єкту дослідження, використання ігор-розминок.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Тематика завдань вибирається студентом у прив'язці до теми наукового дослідження і в кінцевому випадку має слугувати розширенню знань, навиків та можливостей, необхідних для написання дисертації. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- Правильність та швидкість відповіді студента – 10 балів
- Активність у розкритті та захисту наукової теми дослідження – 5 балів
- Актуальність та науковість авторських робіт – 5 балів
- Творчий підхід до дослідження та виконання вправ – 5 балів

Максимальна кількість балів – 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит проводиться у формі обґрунтування тестування. (Питання, які виносяться на іспит подані у Робоча програма дисципліни).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Сутність фінансів ринкової економіки.
2. Функції фінансів підприємств.
3. Фінансовий механізм підприємства і його структура.
4. Сутність фінансових ресурсів.
5. Структура фінансових ресурсів підприємства.
6. Власний капітал підприємства.
7. Класифікація витрат.
8. Ціни на продукцію. Законодавча база ціноутворення.
9. Виручка від реалізації (продажу) – основне джерело доходів підприємства.
10. Роль і місце прибутку в економіці підприємства.
11. Планування прибутку та рентабельності.
12. Використання прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства.
13. Контроль фінансової служби підприємства за прибутковістю і рентабельністю.
14. Підприємство і державна податкова служба.
15. Податок на додану вартість.
16. Акцизний збір.
17. Зміст і принципи розрахунків підприємства.
18. Форми безготівкових розрахунків.
19. Характеристика, класифікація ОПФ.
20. Вартісна оцінка ОПФ.
21. Знос, амортизація ОПФ.
22. Порядок розрахунку амортизації.
23. Фонд основних засобів підприємства.
24. Джерела фінансування відтворення ОПФ.
25. Принципи нарахування амортизації в системі бухгалтерського обліку.
26. Методи нарахування амортизації.
27. Сутність і принципи організації оборотних коштів підприємства.
28. Класифікація оборотних коштів.
29. Процес нормування оборотних коштів.
30. Нормування оборотних коштів у виробничих запасах.
31. Нормування оборотних коштів у запасах незавершеного виробництва.
32. Нормування оборотних коштів у запасах готової продукції.
33. Планування і фінансування приросту нормативу власних оборотних коштів підприємства.
34. Контроль за раціональним використанням оборотних коштів.
35. Дефіцит оборотних коштів і джерела його фінансування.
36. Задачі аналізу й оцінки фінансового стану підприємства.
37. Інформаційна база аналізу фінансового стану підприємства.
38. Прибуток, види прибутку.

39. Причини, що негативно впливають на зростання прибутку підприємства.
40. Аналіз платоспроможності.
41. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
42. Аналіз і оцінка оборотних активів.
43. Показники, що оцінюють оборотність оборотних активів підприємства.
44. Оцінка ділової активності підприємства.
45. Показники, що оцінюють ділову активність.
46. Роль фінансового планування на підприємстві.
47. Об'єкти і задачі фінансового планування.
48. Обов'язкова форма фінансового плану (державне підприємство).
49. Фінансовий план у формі балансу доходів і витрат.
50. Головний інструмент оперативного планування господарської діяльності підприємства.
51. Фінансовий план як розділ бізнес-плану.
52. Банкрутство, причини виникнення банкрутства.
53. Оцінка потенційного банкрутства.
54. Основні фактори розвитку кризових ситуацій на підприємстві.
55. Діагностика фінансового стану і методи фінансового оздоровлення підприємств.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Бедринєць М. Д. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М.Д. Бедринєць, Л.П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Венгер В.В. Фінанси: навчальний посібник / В.В. Венгер. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 432 с.
3. Кремень О.І. Фінанси: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / О.І. Кремень, В.М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 416 с.
4. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с
5. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н.М. Любенко. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 262 с.
6. Лютий І. О., Боринєць С. Я., Варналій З. С. Фінанси: практикум. К.: Ліра-К, 2020. 352с.
7. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник для ст-ів ВНЗ / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 504 с.
8. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств:

підручник. Харків: ХНУВС. 2022. 292 с

9. Тюріна, Н.М. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – Львів : Новий Світ – 200, 2018. – 396 с.
10. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г.Я. Аніловської, І.Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 440 с.
11. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с

Допоміжна:

1. Власова Н.О., Круглова О.А., Безгінова Л.І. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] – Київ: ЦУЛ, 2007. – 271 с.
2. Гроші та кредит: [підручник: - 6-ге вид., перероб. і доп.] / [М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.]; за наук. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2011. – 590 с.
3. Копилук О.І. Банківські операції [навч. посіб. – 2-е вид., випр. і доп.] / О.І. Копилук, О.М. Музичка. – К.: Кондор, 2012. – 536 с.
4. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств [навч. посіб.] / О.О. Непочатенко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 322 с.
5. Фінанси підприємств: навч. посібник за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с

Електронні ресурси:

1. Видання «Баланс». URL: <https://balance.ua/publishing/balans-prakticheskiy-gurnal-dlya-buhgaltera/>
2. Офіційна сторінка Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

«Фінанси підприємства»

Разом: 120 год., з них 28 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 64 год.

Кількість балів за семестр	147 балів									
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				
Назва модуля	Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств					Сучасні аспекти функціонування фінансів підприємств				
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Основи фінансів підприємства	Грошові розрахунки підприємства	Безготівкові розрахунки	Грошові надходження підприємства	Формування і розподіл прибутку	Оборотні активи та їх організація на підприємстві	Джерела формування оборотних активів	Кредитування підприємств	Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів підприємства	Фінансова санація та банкрутство підприємства
Семінарські і практичні заняття	1 (10+1 бал)	2 (10+1 бал)	3 (10+1 бал)	4 (10+1 бал)	5 (10+1 бал)	6 (10+1 бал)	7 (10+1 бал)	8 (10+1 бал)	9 (10+1 бал)	10 (10+1 бал)
Теми семінарських занять	Основи фінансів підприємства	Грошові розрахунки підприємства	Безготівкові розрахунки	Грошові надходження підприємства. Формування і розподіл прибутку	Формування і розподіл прибутку	Оборотні активи та їх організація на підприємстві. Джерела формування оборотних активів	Джерела формування оборотних активів	Кредитування підприємств	Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів підприємства. Фінансова санація та банкрутство підприємства	Фінансова санація та банкрутство підприємства
Самостійна робота	1 (5 балів)					2 (5 балів)				
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)					модульна контрольна робота №2 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,47									